

Vzorové príklady programových štruktúr

Školiaci materiál

Základné údaje

Subjekt	<i>Brestovany</i>
Typ subjektu	<i>Obec</i>
Okres	<i>Trnavský</i>
Kraj	<i>Trnava</i>
Počet obyvateľov	<i>2 100</i>

Obsah

Základné údaje	2
Úvod.....	4
Teoretické východiská	5
Reálny príklad	18
Terminológia	23
Zdroje informácií.....	28
Súvisiace školiace materiály	29

Úvod

Školiaci materiál **Vzorové príklady programových štruktúr** (ďalej len „školiaci materiál“) je výstupom projektu *Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy*.

Školiaci materiál vychádza z oficiálnych dokumentov Ministerstva financií SR, ktoré definujú regulačný a metodologický rámec pre programové rozpočtovanie na úrovni územnej samosprávy¹.

Cieľom školiaceho materiálu je:

- ✓ Presentovať vzory potenciálnych programových štruktúr obce Brestovany.

Školiaci materiál je určený:

- ✓ Zamestnancom obecného úradu a zamestnancom organizácií zriadených obcou.
- ✓ Voleným zástupcom v obci Brestovany.
- ✓ Predstaviteľom nevládných a záujmových organizácií a obyvateľom, ktorí sa zaujímajú o to, akým spôsobom obec Brestovany používa verejné zdroje.

¹ Oficiálne dokumenty sú dostupné na [stránke Ministerstva financií SR](#).

Teoretické východiská

Čo je to programová štruktúra

- ✓ Programová štruktúra je **logická, hierarchicky usporiadaná konštrukcia**, ktorá je účelne vytváraná vo vzťahu k zámerom a cieľom subjektu samosprávy.
- ✓ Programovú štruktúru vo všeobecnosti tvoria **programy, podprogramy a prvky (projekty)**.
- ✓ Konkrétny (modelový) príklad potenciálnej programovej štruktúry obce Brestovany sa nachádza v **kapitole Reálny príklad**.

Čo je to program

- ✓ Program je súhrn/**skupina** navzájom **súvisiacich aktivít** (prác, činností, dodávok) vykonávaných na **splnenie** definovaných **cieľov** a **zámerov**.
- ✓ Program môžeme obrazne považovať za „**mini rozpočet**“ istej **kompetenčnej oblasti**, ktorú vykonáva subjekt samosprávy.
- ✓ Program môže byť časovo ohraničený a časovo neohraničený:
 - časovo ohraničený program má určený počiatočný a koncový dátum realizácie, obsahuje všetky úrovne štruktúry programu časovo ohraničené.
 - časovo neohraničený program nemá určený rok skončenia, môže mať podprogramy, projekty a prvky časovo ohraničené. Ak niektorá z týchto úrovní je časovo ohraničená, potom všetky úrovne pod ňou sú časovo ohraničené.
- ✓ Program sa vo všeobecnosti delí na (obsahuje) podprogramy, prvky a/alebo projekty (ďalej len „časti programu“).
- ✓ Každý program obsahuje zámery, ciele a merateľné ukazovatele².
- ✓ Každý program má priradený stručný, výstižný názov.

² Používa sa aj synonymum ukazovatele výkonnosti.

- ✓ **Praktický a konkrétny manuál pre tvorbu programových štruktúr na úrovni miestnej a regionálnej územnej samosprávy** definuje vzory programových štruktúr **na úrovni programov** pre obce a pre vyššie územné celky, ktoré boli navrhnuté na základe kompetenčného rámca, daného napríklad zákonmi č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov a mnohými ďalšími súvisiacimi predpismi, definujúcimi činnosť subjektov samosprávy. Tieto vzory sú nasledovné:

Návrh programovej štruktúry pre obce a mestá na úrovni programov

Program 1: Plánovanie, manažment a kontrola

Program 2: Propagácia a marketing

Program 3: Interné služby

Program 4: Služby občanom

Program 5: Bezpečnosť

Program 6: Odpadové hospodárstvo

Program 7: Komunikácie

Program 8: Doprava

Program 9: Vzdelávanie

Program 10: Šport

Program 11: Kultúra

Program 12: Prostredie pre život

Program 13: Sociálne služby

Program 14: Administratíva

Príklady

Nasledujúca časť prezentuje konkrétne príklady potenciálnych programov obce Brestovany.

V prípade obce Brestovany môžeme definovať nasledujúce potenciálne programy:

- **Program 1: Plánovanie, manažment a kontrola**
- **Program 2: Propagácia a marketing**
- **Program 3: Interné služby**
- **Program 4: Služby občanom**
- **Program 5: Bezpečnosť**
- **Program 6: Odpadové hospodárstvo**
- **Program 7: Komunikácie**
- **Program 8: Vzdelávanie**
- **Program 9: Šport**
- **Program 10: Kultúra**
- **Program 11: Prostredie pre život**
- **Program 12: Bývanie**
- **Program 13: Sociálne služby**
- **Program 14: Administratíva**
- **Program 15: Zdravotníctvo³**
- **Program 16: Podpora podnikania⁴**

³ Hypotéza podľa PHSR, programy sa stanú integrálnou súčasťou programového rozpočtu po vyčlenení finančných prostriedkov do rozpočtu obce na výstavbu zdravotného strediska obce, resp. na výstavbu priemyselného parku alebo podnikateľského inkubátora pre malých a stredných podnikateľov.

⁴ Hypotéza podľa PHSR, programy sa stanú integrálnou súčasťou programového rozpočtu po vyčlenení finančných prostriedkov do rozpočtu obce na výstavbu zdravotného strediska obce, resp. na výstavbu priemyselného parku alebo podnikateľského inkubátora pre malých a stredných podnikateľov.

Cvičenie

Nasledujúce úlohy sú určené pre účastníkov školenia. Účastníci školenia môžu pracovať individuálne alebo v skupinách.

Úlohy:

1. Pokúste sa sformulovať definíciu *programu*.
2. Pokúste sa vysvetliť, aký je rozdiel medzi časovo ohraničeným a časovo neohraničeným *programom*.
3. Pokúste sa vysvetliť, ako sa vo všeobecnosti delia *programy*.
4. Pokúste sa vymenovať niektoré *programy*, ktoré môžu byť potenciálne súčasťou programovej štruktúry rozpočtu obce Brestovany.

Čo je to podprogram

- ✓ Podprogram je **ucelená časť programu**, ktorá obsahuje vzájomne súvisiace aktivity.
- ✓ Podprogram teda môžeme považujeme za štruktúru, ktorá **zvyšuje transparentnosť programu** a **špecifikuje súvisiace tematické a výdavkové skupiny programu**.
- ✓ Podprogram vo všeobecnosti tvoria prvky a/alebo projekty.
- ✓ Každý podprogram má priradený stručný, výstižný názov.

Príklady

Nasledujúca časť prezentuje konkrétne príklady potenciálnych podprogramov obce Brestovany.

V prípade obce Brestovany môžeme definovať nasledujúce potenciálne podprogramy:

→ Konkrétny príklad 1:

Program 4: Služby občanom

- **Podprogram 4.1: Organizácia slávnostných obradov**
- **Podprogram 4.2: Matričná činnosť**
- **Podprogram 4.3: Cintorínske a pohrebné služby**
- **Podprogram 4.4: Obecný rozhlas**
- **Podprogram 4.5: Podpora zdravotníckej starostlivosti**

→ Konkrétny príklad 2:

Program 8: Vzdelávanie

- **Podprogram 8.1.: Materská škola**
- **Podprogram 8.2.: Základná škola**
- **Podprogram 8.3.: Školská družina**
- **Podprogram 8.4.: Jedáleň pre materskú a základnú školu**

→ Konkrétny príklad 3:

Program 10: Kultúra

- **Podprogram 10.1: Miestny kultúrny dom**
- **Podprogram 10.2: Miestna ľudová knižnica**
- **Podprogram 10.3: Príspevky na kultúrne podujatia a činnosť**
- **Podprogram 10.4: Organizácia kultúrnych podujatí**

Cvičenie

Nasledujúce úlohy sú určené pre účastníkov školenia. Účastníci školenia môžu pracovať individuálne alebo v skupinách.

Úlohy:

1. Pokúste sa sformulovať definíciu *podprogramu*.
2. Pokúste sa vymenovať niektoré *podprogramy*, ktoré môžu byť potenciálne súčasťou programovej štruktúry rozpočtu obce Brestovany.

Čo je to prvok

- ✓ Prvok je **časovo neohraničená bežná aktivita**/aktivity, ktorá „produkuje“ (v rámci ktorej sa produkuje) tovar alebo službu.
- ✓ Každý prvok má priradený stručný, výstižný názov.

Príklady

Nasledujúca časť prezentuje konkrétne príklady potenciálnych prvkov obce Brestovany.

V prípade obce Brestovany môžeme definovať nasledujúce potenciálne prvky:

→ Konkrétny príklad 1:

Program 15: Zdravotníctvo⁵

Podprogram 15.1: Podpora zdravotníckej starostlivosti

- **Prvok 15.1.1: Všeobecný lekár**
- **Prvok 15.1.2: Detský lekár**
- **Prvok 15.1.3: Zubný lekár**

Podprogram 15.2: Miestne zdravotnícke stredisko

⁵ Program Zdravotníctvo bude zaradený do programovej štruktúry v prípade získania finančných prostriedkov na realizáciu výstavby Zdravotného strediska v Brestovanoch. **Podprogram Podpora zdravotníckej starostlivosti** môže byť alternatívne zaradený v **programe 4 Služby občanom**.

Projekt: Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy

→ Konkrétny príklad 2:

Program 13: Sociálne služby

Podprogram 13.1 : Opatrovateľská služba u občana doma

Podprogram 13.2 : Dávky a príspevky so sociálnym aspektom

- **Prvok 13.2.1: Dávky v hmotnej a sociálnej núdzi**
- **Prvok 13.2.2: Jednota dôchodcov Brestovany**

Podprogram 13.3: Organizácia sociálnych aktivít

- **Prvok 13.3.1: Stretnutia s dôchodcami**

Podprogram 13.4: Prídavky na deti

Podprogram 13.5: Domov dôchodcov

Podprogram 13.6: Aktivačné práce

→ Konkrétny príklad 3:

Program 13: Sociálne služby⁶

Podprogram 13.1: Opatrovateľská služba u občana doma

Podprogram 13.2: Dávky v hmotnej a sociálnej núdzi

Podprogram 13.3: Starostlivosť o seniorov

- **Prvok 13.3.1: Stretnutia s dôchodcami**
- **Prvok 13.3.2: Jednota dôchodcov Brestovany**
- **Prvok 13.3.3: Domov dôchodcov**

Podprogram 13.4: Prídavky na deti

Podprogram 13.5. : Aktivačné práce

⁶ Alternatíva programovej štruktúry programu 13 Sociálne služby.

→ Konkrétny príklad 4:

Program 2: Propagácia a marketing

Podprogram 2.1 : Propagácia a prezentácia obce

- **Prvok 2.1.1: Internetová stránka obce**
- **Prvok 2.1.2: Kronika obce**
- **Prvok 2.1.3: Obec Brestovany v médiách**

Podprogram 2.2. : Rozvoj turistiky

Cvičenie

Nasledujúce úlohy sú určené pre účastníkov školenia. Účastníci školenia môžu pracovať individuálne alebo v skupinách.

Úlohy:

1. Pokúste sa sformulovať definíciu *prvku*.
2. Pokúste sa vymenovať niektoré *prvky*, ktoré môžu byť potenciálne súčasťou programovej štruktúry rozpočtu obec Brestovany.

Čo je to projekt

- ✓ Projekt je **časovo ohraničená aktivita**, ktorá produkuje špecifický tovar alebo službu.
- ✓ Projekt a prvok sú z hľadiska významu rovnocenné časti podprogramu a sú súhrnom aktivít, ktoré je možné na základe ich zamerania zoskupiť do podprogramu.
- ✓ Každý projekt má priradený stručný, výstižný názov.

Príklady

Nasledujúca časť prezentuje konkrétne príklady potenciálnych projektov obce Brestovany.

V prípade obce Brestovany môžeme (by bolo možné) definovať nasledujúce potenciálne projekty (v súlade s platným PHSR obce):

- v rámci Programu 8: Vzdelávanie a podprogramu 8.2: Základná škola:

Projekt 8.2.1: Informatizácia základnej školy

Projekt: Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy

- v rámci programu 12: Bývanie a podprogramu 12.2: Individuálna bytová výstavba v obci Brestovany:

Projekt 12.2.1: Príprava 1.stavebného obvodu pre IBV Nivy II.

Projekt 12.2.2: Príprava 2.stavebného obvodu pre IBV Železničná ul.

- v rámci programu 13: Sociálne služby a podprogramu 13.3: Starostlivosť o seniorov:

Projekt 13.3.4: Výstavba domova dôchodcov

- v rámci programu 15: Podpora podnikania

Projekt 15.1.1: Výstavba podnikateľského inkubátora

Projekt 15.1.2: Výstavba priemyselného parku

Cvičenie

Nasledujúce úlohy sú určené pre účastníkov školenia. Účastníci školenia môžu pracovať individuálne alebo v skupinách.

Úlohy:

1. Pokúste sa sformulovať definíciu *projektu*.
2. Pokúste sa vysvetliť rozdiel medzi *prvkom* a *projektom*.
3. Pokúste sa vymenovať niektoré *projekty*, ktoré by mohli byť potenciálne súčasťou programovej štruktúry rozpočtu obce Brestovany.

Reálny príklad

Kapitola prezentuje reálny príklad potenciálnej programovej štruktúry obce Brestovany s možnými variantmi zohľadňujúcimi rôzny prístup vnútorného členenia programu na jeho ďalšie časti, existujúce kompetencie obce Brestovany a skutočné realizované aktivity v rámci kompetenčných rámcov.

- **Program 1: Plánovanie, manažment a kontrola**
 - ☑ Podprogram 1.1: Riadenie obce
 - ☑ Podprogram 1.2: Vnútorná kontrola – kontrolór obce
 - ☑ Podprogram 1.3: Členstvo obce v samosprávnych združeníach
 - ☑ Podprogram 1.4: Plánovanie rozvoja obce

- **Program 2: Propagácia a marketing**
 - ☑ Podprogram 2.1: Propagácia a prezentácia obce
 - ☒ Prvok 2.1.1: Internetová stránka obce
 - ☒ Prvok 2.1.2: Kronika obce
 - ☒ Prvok 2.1.3: Obec Brestovany v médiách
 - ☑ Podprogram 2.2: Rozvoj turistiky

- **Program 3: Interné služby**
 - ☑ Podprogram 3.1.: Zasadnutia orgánov obce
 - ☑ Podprogram 3.2: Správa a evidencia majetku obce
 - ☑ Podprogram 3.3.: Vzdelávanie zamestnancov úradu

- **Program 4: Služby občanom**
 - ☑ Podprogram 4.1: Organizácia slávnostných obradov
 - ☑ Podprogram 4.2: Matričná činnosť
 - ☑ Podprogram 4.3: Cintorínske a pohrebné služby
 - ☒ Prvok 4.3.1: Obecný cintorín
 - ☒ Prvok 4.3.2: Dom smútku
 - ☑ Podprogram 4.4: Obecný rozhlas
 - ☑ Podprogram 4.5: Podpora zdravotníckej starostlivosti
 - ☒ Prvok 4.5.1: Všeobecný lekár
 - ☒ Prvok 4.5.2: Detský lekár
 - ☒ Prvok 4.5.3: Zubný lekár

Projekt: Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy

▪ Program 5: Bezpečnosť

- Podprogram 5.1: Ochrana pred požiarmi
- Podprogram 5.2: Civilná ochrana

▪ Program 6: Odpadové hospodárstvo

- Podprogram 6.1: Zvoz a odvoz odpadu
- Podprogram 6.2: Separácia a uskladňovanie odpadu
- Podprogram 6.3: Kanalizácia

Program 7: Komunikácie

- Podprogram 7.1: Správa a údržba komunikácií
 - Prvok 7.1.1: Statická doprava
 - Prvok 7.1.2: Komunikácie
- Podprogram 7.2: Rekonštrukcia a dobudovanie komunikácií v obci

▪ Program 8: Vzdelávanie

- Podprogram 8.1: Materská škola
- Podprogram 8.2: Základná škola
- Podprogram 8.3: Školská družina
- Podprogram 8.4: Jedáleň pre materskú a základnú školu

▪ Program 9: Šport

- Podprogram 9.1: Dotácie na šport
- Podprogram 9.2: Infraštruktúra pre telovýchovu a šport
 - Prvok 9.2.1: Prevádzka športového areálu
 - Projekt 9.2.2: Dobudovanie ihrísk v rámci športového areálu

▪ Program 10: Kultúra

- Podprogram 10.1: Miestny kultúrny dom
- Podprogram 10.2: Miestna ľudová knižnica
- Podprogram 10.3: Príspevky na kultúrne podujatia a činnosť
 - Prvok 10.3.1: Príspevok holubárom
- Podprogram 10.4: Organizácia kultúrnych podujatí
 - Prvok 10.4.1: Brestovianske hudobné slávnosti

Projekt: Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy

- **Program 11: Prostredie pre život**
 - ☑ **Podprogram 11.1: Verejné osvetlenie**
 - ☒ *Prvok 11.1.1: Prevádzka a údržba*
 - ☒ *Prvok 11.1.2: Vianočné osvetlenie*
 - ☑ **Podprogram 11.2: Správa a údržba zelene v obci Brestovany**
 - ☒ *Prvok 11.2.1: Historický park*
 - ☒ *Prvok 11.2.2: Ostatná zeleň v obci*

- **Program 12: Bývanie**
 - ☑ **Podprogram 12.1: Správa a údržba bytového fondu obce**

- **Program 13: Sociálne služby**
 - ☑ **Podprogram 13.1: Opatrovateľská služba u občana doma**
 - ☑ **Podprogram 13.2: Dávky v hmotnej a sociálnej núdzi**
 - ☑ **Podprogram 13.3: Starostlivosť o seniorov**
 - ☒ *Prvok 13.3.1: Stretnutia s dôchodcami*
 - ☒ *Prvok 13.3.2: Jednota dôchodcov Brestovany*
 - ☑ **Podprogram 13.4: Prídavky na deti**
 - ☑ **Podprogram 13.5: Aktivačné práce**

- **Program 14: Administratíva**

Projekt: Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy

Nasledujúca **alternatíva** prezentuje možnú podobu programovej štruktúry (**variant**) – vybrané programy - v prípade financovania aktivít, ktoré sú obsiahnuté v Pláne hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Brestovany:

- **Program 8: Vzdelávanie**
 - **Podprogram 8.2.: Základná škola**
Projekt 8.2.x: Informatizácia základnej školy

 - **Podprogram 8.5: Celoživotné vzdelávanie**
Projekt 8.5.1: Vybudovanie centra pre celoživotné vzdelávanie
Prvok 8.5.2: Výučba jazykov
Prvok 8.5.3: Výučba IT

- **Program 9: Šport**
 - **Podprogram 9.2: Infraštruktúra pre telovýchovu a šport**
Projekt 9.2.x.: Výstavba športovej haly Brestovany

- **Program 12: Bývanie**
 - **Podprogram 12.1: Správa a údržba bytového fondu obce**
 - **Podprogram 12.2: Individuálna bytová výstavba v obci Brestovany**
Projekt 12.2.1: Príprava 1.stavebného obvodu pre IBV Nivy II.
Projekt 12.2.2: Príprava 2.stavebného obvodu pre IBV Železničná ul.

- **Program 13: Sociálne služby**
 - **Podprogram 13.3: Starostlivosť o seniorov**
Projekt 13.3.x: Vybudovanie domova dôchodcov v obci

- **Program 15: Zdravotníctvo**
 - **Podprogram 15.1: Miestne zdravotnícke stredisko**
Projekt 15.1.1: Výstavba miestneho zdravotníckeho zariadenia
Prvok 15.1.2: Prevádzka miestneho zdravotníckeho strediska
 - **Podprogram 15.2: Podpora zdravotníckej starostlivosti**
Prvok 15.2.1: Všeobecný lekár
Prvok 15.2.2: Detský lekár
Prvok 15.2.3: Zubný lekár

Projekt: Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy

▪ **Program 16: Podpora podnikania**

○ **Podprogram 16.1: Podnikateľský inkubátor**

Projekt 16.1.1: Výstavba podnikateľského inkubátora

Prvok: 16.1.2: Prevádzka inkubátora

○ **Podprogram 16.2: Priemyselný park**

Projekt 16.2.1: Výstavba priemyselného parku

Prvok 16.2.2: Prevádzka priemyselného parku

Terminológia

Programové rozpočtovanie

Programové rozpočtovanie je systém založený na plánovaní úloh a aktivít subjektov samosprávy v nadväznosti na ich priority a alokovanie disponibilných rozpočtových zdrojov do programov, s dôrazom na výsledky a efektívnosť vynakladania rozpočtových prostriedkov. Inými slovami, programové rozpočtovanie je systém plánovania, rozpočtovania a hodnotenia, ktorý kladie dôraz na vzťah medzi verejnými rozpočtovými zdrojmi (rozpočet samosprávy) a očakávanými (plánovanými) výstupmi a výsledkami realizovaných činností, ktoré sú financované z rozpočtu subjektu samosprávy. Ako synonymá sa veľmi často používajú pojmy rozpočtovanie orientované na ciele alebo rozpočtovanie orientované na výkonnosť.

Rozpočet zostavený v programovej štruktúre

Rozpočet zostavený v programovej štruktúre (ďalej len „programový rozpočet“) je rozpočet, ktorý alokuje (rozdeľuje) výdavky rozpočtu do jednotlivých programov a jeho častí. Programový rozpočet kladie dôraz na prezentáciu plánovaných a dosahovaných výstupov a výsledkov.

Programová štruktúra (rozpočtu)

Je logická, hierarchicky usporiadaná konštrukcia, ktorá je účelne vytváraná vo vzťahu k zámerom a cieľom subjektu samosprávy. Programovú štruktúru vo všeobecnosti tvoria programy, podprogramy a prvky (projekty).

Program

Je súhrn/skupina navzájom súvisiacich aktivít (prác, činností, dodávok) vykonávaných na splnenie definovaných cieľov a zámerov. Program môžeme obrazne považovať za „mini rozpočet“ istej kompetenčnej oblasti, ktorú vykonáva subjekt samosprávy (napríklad

Projekt: Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy

Vzdelávanie, Doprava, Šport a pod). Program môže byť časovo ohraničený a časovo neohraničený:

- časovo ohraničený program má určený počiatočný a koncový dátum realizácie, obsahuje všetky úrovne štruktúry programu časovo ohraničené.
- časovo neohraničený program nemá určený rok skončenia, môže mať podprogramy, projekty a prvky časovo ohraničené. Ak niektorá z týchto úrovní je časovo ohraničená, potom všetky úrovne pod ňou sú časovo ohraničené.

Program sa vo všeobecnosti delí na (obsahuje) podprogramy, prvky a/alebo projekty (ďalej len „časti programu“). Každý program obsahuje zámery, ciele a merateľné ukazovatele⁷. Každý program má priradený stručný, výstižný názov.

Podprogram

Je ucelená časť programu, ktorá obsahuje vzájomne súvisiace aktivity (napríklad v rámci Programu vzdelávanie môže byť Podprogram materské školy a Podprogram základné školy). Podprogram teda môžeme považovať za štruktúru, ktorá zvyšuje transparentnosť programu a špecifikuje súvisiace tematické a výdavkové skupiny programu. Podprogram vo všeobecnosti tvoria prvky a/alebo projekty. Každý podprogram má priradený stručný, výstižný názov.

Prvok

Prvok je časovo neohraničená bežná aktivita/aktivity, ktorá „produkuje“ (v rámci ktorej sa produkuje) tovar alebo službu (napríklad v rámci Programu vzdelávanie môže byť Podprogram základné školy a v rámci neho Prvok základná škola so zameraním na informačné technológie a Prvok základná škola so zameraním na cudzie jazyky). Každý prvok má priradený stručný, výstižný názov.

Projekt

Projekt je časovo ohraničená aktivita, ktorá produkuje špecifický tovar alebo službu. Projekt a prvok sú z hľadiska významu rovnocenné časti podprogramu a sú súhrnom aktivít, ktoré je možné na základe ich zamerania zoskupiť do podprogramu. Každý projekt má priradený stručný, výstižný názov.

⁷ Používa sa aj synonymum ukazovatele výkonnosti.

Vízia

Vízia prezentuje predstavu o ideálnom stave samosprávy, resp. ideálnom stave jej fungovania.

Poslanie

Poslanie prezentuje zmysel existencie samosprávy (čo robí, prečo a pre koho).

Zámer

Zámer vyjadruje očakávaný pozitívny dôsledok/dopad dlhodobého plnenia príslušných cieľov (budúci stav, ktorý chceme v konečnom dôsledku dosiahnuť realizáciou programu/jeho časti a plnením príslušných cieľov v rámci programu/jeho častí).

Cieľ

Cieľ je forma na vyjadrenie výstupu alebo výsledku, prostredníctvom ktorého sa dosahuje (ktorý prispieva k) plnenie zámeru. Existujú:

- výstupové ciele (výstupovo orientované ciele) - vyjadrujú konkrétne výstupy, tzn. tovary a služby produkované subjektom samosprávy;
- krátkodobé výsledkové ciele (výsledkovo orientovaný cieľ) - vyjadrujú okamžité výsledky, ktoré sa prejavia po relatívne krátkom čase (približne do, resp. okolo 1 roka) ako priamy efekt pôsobenia výstupov;
- strednodobé výsledkové ciele (výsledkovo orientovaný cieľ) - vyjadrujú výsledky, ktoré sa majú dosiahnuť za obdobie dlhšie ako jeden rok.

Výstup

Výstupy sú tovary a služby produkované samosprávou. V programovom rozpočte sú definované výstupovo orientovanými cieľmi a ukazovateľmi výstupu, napríklad: služba - hliadkovanie zabezpečované mestskou políciou (počet hliadok mestskej polície); služba - zabezpečovanie výučby na základnej škole (počet žiakov základnej školy); služba - oprava miestnych komunikácií (dĺžka opravených ciest za rok) služba - organizovanie kultúrnych podujatí (počet zorganizovaných predstavení); služba - starostlivosť o seniorov alebo

zdravotne postihnutých (počet umiestnených pacientov v dome sociálnych služieb), služba - zabezpečovanie verejného osvetlenia (počet prevádzkovaných svetelných bodov) a pod.

Výsledok

Výsledky sú spoločensko-ekonomické zmeny spôsobené plnením programov, ktoré sú dosahované v strednodobom a krátkodobom rámci. V programovom rozpočte sú definované výsledkovo orientovanými cieľmi a ukazovateľmi výsledku, napríklad: zvýšenie návštevnosti knižnice školopovinnými deťmi (zmena oproti minulosti), zníženie (výskytu) protispoločenskej činnosti/zvýšenie bezpečnosti, zníženie dopravnej nehodovosti, zvýšenie spokojnosti obyvateľov so službami klientskeho centra, pokles zadlženosti mesta per capita a pod.

Merateľný ukazovateľ

Merateľný ukazovateľ je nástroj na monitorovanie a hodnotenie plnenia cieľa, resp. nástroj, prostredníctvom ktorého meriame pokrok pri plnení cieľa.

Monitorovanie

Monitorovanie je systematický proces zberu, triedenia a uchovávanía relevantných informácií o vecnom a finančnom plnení programov. Údaje získané monitorovaním sa využívajú pri monitorovaní výkonnosti. Monitorovanie výkonnosti je priebežné sledovanie plnenia cieľov a merateľných ukazovateľov programu počas celého obdobia jeho realizácie. Pre potreby manuálu sa monitorovanie výkonnosti bude nazývať monitorovanie. Výsledky monitorovania sa prezentujú v monitorovacej správe.

Hodnotenie

Hodnotenie je systematická a analytická činnosť, ktorá na základe analýzy kritérií relevantnosti, účinnosti, efektívnosti/hospodárnosti, a prípadne aj užitočnosti/dopadu či stability/udržateľnosti, poskytuje spoľahlivé závery o výstupoch, výsledkoch, dôsledkoch a celkových účinkoch programu, pričom:

- Relevantnosť – je posúdenie vzájomnej súvislosti priorít samosprávy, zámerov a cieľov programov.

Projekt: Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy

- Účinnosť – je hodnotenie miery dosiahnutia cieľov programu, širších plánovaných aj neplánovaných prínosov a pozitívnych a negatívnych vplyvov realizácie programu.
- Efektívnosť a hospodárnosť – je posúdenie efektívnosti vstupov k dosiahnutým výstupom. Posúdenie, či za rovnaké vstupy bolo možné získať vyššie výstupy alebo či bolo možné za nižšie vstupy dosiahnuť rovnaké výstupy.
- Užitočnosť a dopad – je porovnanie plánovaného, resp. dosiahnutého vplyvu cieľov programu s potrebami cieľovej skupiny.
- Stabilita a udržateľnosť – je posúdenie perspektívnosti pôsobenia očakávaných kladných zmien vyplývajúcich z realizácie častí programu po ich ukončení (či sa očakávané kladné zmeny nestanú zastaranými v krátkom časovom období).

Výsledky hodnotenia sa prezentujú v hodnotiacej správe, ktorá je súčasťou záverečného účtu.

Logický rámec programu

Logický rámec programu predstavuje vnútornú logiku programu. Je to spôsob, akým sa o programe, jeho zámeroch, cieľoch a vstupoch uvažuje. Pomocou neho sa systematicky buduje, vyjadruje a sleduje priama, preukázateľná logická súvislosť medzi víziou, poslaním, zámermi, strednodobými výsledkovými cieľmi, krátkodobými výsledkovými cieľmi, výstupovými cieľmi a vstupmi programu.

Zdroje informácií

Informácie, ktoré sa týkajú programového rozpočtovania, nájdete na oficiálnej webovej stránke Ministerstva financií SR: www.finance.gov.sk.

Informácie, ktoré sa týkajú projektu Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy, budú pravidelne zverejňované a aktualizované na stránke: <http://www.finance.gov.sk/projekt>.

Súvisiace školiace materiály

Vzorové príklady tvorby základných prvkov programového rozpočtovania.

Cieľom dokumentu je vysvetliť podstatu a základné vlastnosti základných prvkov programového rozpočtovania (strategického plánovania) – vízie, poslania, zámerov, cieľov a merateľných ukazovateľov a prezentovať všeobecné a konkrétne príklady základných prvkov programového rozpočtovania (strategického plánovania).

Metodika tvorby strategického plánu.

Cieľom dokumentu je vysvetliť podstatu strategického plánovania; súvislosť medzi strategickým plánovaním a programovým rozpočtovaním; význam spolupráce zainteresovaných strán v rámci subjektu územnej samosprávy pri strategickom plánovaní.

Prezentácie popisujúce postupy a procesy pri tvorbe programovej štruktúry.

Cieľom dokumentu je vysvetliť tvorbu programovej štruktúry v podmienkach územnej samosprávy.